3. Koordináta-rendszer a Földön

1. Szélességi és hosszúsági körök

Válogasd szét a szélességi és a hosszúsági körök jellemzőit! Írd az állítások számát a halmazábra megfelelő helyére!

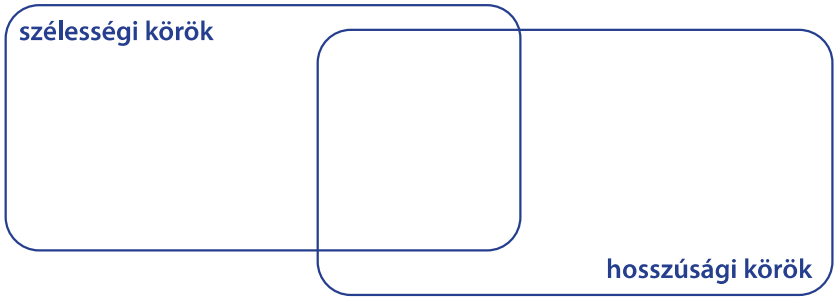

1. Egymással párhuzamosak.
2. 0° és 180° közötti értéket vehetnek fel.
3. Ide tartozik a Baktérítő.
4. A sarkok felé rövidülnek.
5. A sarkokat kötik össze.
6. Délkörnek is nevezik ezeket.
7. Vagy a keleti, vagy a nyugati félgömbön helyezkednek el.
8. A földrajzi fokhálózat részei.
9. Legfeljebb 90° lehet az értékük.
10. Fokokban fejezzük ki az értéküket.

2. Tájékozódás a szélességi és a hosszúsági körök alapján

Keresd meg a következő földrajzi helyeket az atlaszodban!

a) A Föld legnagyobb szigete, amelyik az északi és a nyugati félgömbön található, és keresztülhalad rajta az északi sarkkör: _____

b) A világ legnagyobb sivatagrendszere, amelyik a keleti és a nyugati félgömbön helyezkedik el, a Ráktérítő két oldalán: _____

c) Afrika legnagyobb tava az Egyenlítő mentén: _____

d) Európai országok, amelyeken áthalad a kezdő hosszúsági kör: _____

_____

e) Hatalmas sziget Afrika keleti partjainál, átszeli a Baktérítő: _____

f) A Föld legbővizűbb folyója, amely a nyugati félgömbön található, futása az Egyenlítőt „kíséri”:

_____

g) Közép-amerikai ország a Ráktérítő két oldalán: _____

3. Országok és kontinensek több féltekén

a) Kiribati az egyetlen ország a Földön, amely az északi és a déli, a keleti és a nyugati félgömbre is kiterjed. Keresd meg az atlaszodban Kiribatit! Olvasd le fővárosának koordinátáit! _____

b) Mely kontinensek terjednek ki mindegyik féltekére?

_____

c) Keress olyan országokat, amelyeket átszel az Egyenlítő!

_____

d) Keress olyan országokat, amelyeken áthalad a 180. hosszúsági kör!

_____

4. Földrajzi helymeghatározás

a) Határozd meg a következő földrajzi helyek koordinátáit, és nevezd meg, melyik országban vannak!

Földrajzi hely	Koordináták	Ország
Buenos Aires		
Kairó		
Mont Blanc		
Ankara		
Sydney		
Mount Everest		
Újdelhi		

b) Mely városok találhatók a következő földrajzi koordináták metszéspontjában?

Koordináták	Város neve	Ország neve
é. sz. 37,5°; ny. h. 122°		
é. sz. 55,5°; k. h. 37°		
é. sz. 40°; k. h. 116°		
d. sz. 34°; k. h. 18,5°		
d. sz. 12°; ny. h. 77°		
é. sz. 35°; k. h. 140°		

5. Tájékozódás a földrajzi koordináta-rendszer segítségével

Az é. sz. 60°; k. h. 30°-nál fekvő városból **1.** indul egy repülő. Pontosan dél felé haladva repül 28°-ot, és elér egy nagyvárosba **2.**. Onnan átrepül az ország fővárosába **3.**, és teletankolják az üzemanyagtartályát. Ebből a városból pontosan nyugat felé repülve 122°-ot tesz meg, ahol leszáll **4.**.

a) Nevezd meg a repülőút állomásait (1–4.) sorrendben haladva!

1. _____ 2. _____

3. _____ 4. _____

b) Határozd meg az utolsó állomás (4.) pontos földrajzi koordinátáit! _____

c) Hány kilométerre fekszik egymástól az első és a második helyszín? (Egy szélességi fok távolság 111 kilométernyi utat jelent.)

_____